

Praktyka zawodowa pielęgniarki oparta na dowodach naukowych

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2025/2026
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o Zdrowiu
Profil studiów	Profil praktyczny
Poziom kształcenia	Studia II stopnia, jednolite magisterskie
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Przedmiot obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie z oceną
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Rozwoju Pielęgniarstwa, Nauk Społecznych i Medycznych
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. n. med. Tomasz Kryczka
Koordynator przedmiotu	dr hab. n. med. i n. o zdr. Ewa Kobos
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr hab. n. med. i n. o zdr. Ewa Kobos ekobos@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr hab. n. med. i n. o zdr. Ewa Kobos

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok I, semestr 2	Liczba punktów ECTS	3.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			

wykład (W) e-learning/TEAMS	15	2
seminarium (S)	15	1
ćwiczenia (C)	-	-
e-learning (e-L)	-	-
zajęcia praktyczne (ZP)	-	-
praktyka zawodowa (PZ)	-	-
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	45	-

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie proces planowania opieki nad pacjentem zgodnie z praktyką pielęgniarstwa opartą na dowodach naukowych.
C2	W zakresie umiejętności absolwent potrafi wykorzystywać wyniki badań naukowych i światowy dorobek pielęgniarstwa w planowaniu opieki nad pacjentami i dla rozwoju praktyki pielęgniarstwa.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
--	--

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

C.W11.	zasady i etapy praktyki zawodowej pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych (Evidence Based Nursing Practice)
C.W12.	założenia i zasady opracowywania standardów postępowania pielęgniarstwa, z uwzględnieniem praktyki zawodowej pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych oraz praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie
C.W13.	zasady i etapy przygotowania rekomendacji, wytycznych i zaleceń w zakresie praktyki zawodowej pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych

Umiejętności – Absolwent potrafi:

C.U9.	wskazać różnice między praktyką opartą na dowodach naukowych a praktyką opartą na faktach
C.U10.	wskazać etapy praktyki opartej na dowodach naukowych
C.U11.	scharakteryzować poziomy i stopnie dowodów naukowych
C.U12.	wykorzystywać wyniki badań naukowych w zakresie opieki pielęgniarstwa do podjęcia właściwej decyzji w praktyce zawodowej pielęgniarstwa
C.U13.	przygotowywać rekomendacje w zakresie opieki pielęgniarstwa w oparciu o dowody naukowe

Kompetencji społecznych - Absolwent jest gotów do:	
K2	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów
K3	okazywania dbałości o prestiż zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	(pole nieobowiązkowe) Efekty w zakresie
--------------------------	--

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	
W2	

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	
U2	

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	
K2	

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1.	Organizacja przedmiotu. Definiowanie podstawowych pojęć związanych z EBNP. Formaty pytań klinicznych. (3 godz.) - Pojęcie EBP, EBM (Evidence-Based Medicine) oraz EBNP (Evidence-Based Nursing Practice). Uwarunkowania podejmowania decyzji klinicznych w opiece nad pacjentem. Zalety praktyki opartej na EBP. Proces pielęgnowania a pielęgniarstwo oparte na dowodach naukowych. - Siedem kroków EBP. Krok 1. – analiza sytuacji klinicznej, myślenie krytyczne. Krok 2. – Pytanie klinicznie. Formaty pytań klinicznych. Elementy składowe pytania klinicznego w formacie PICOT. - Szablony pytań PICOT dla poszczególnych domen klinicznych. - Określanie słów kluczowych na podstawie pytania klinicznego w formacie PICOT dla potrzeb wyszukiwania dowodów naukowych. - Siedem kroków wyszukiwania dowodów naukowych z wykorzystaniem pytania klinicznego w formacie PICOT.	C.W11. K2. K3.
Wykład 2.	Rodzaje badań klinicznych. Poziomy dowodów naukowych. (3 godz.) - Charakterystyka poszczególnych rodzajów badań klinicznych. - Hierarchia danych naukowych. Piramida 6S, lejek dowodowy. Wiarygodność	C.W11. K2. K3.

	danych z badań naukowych z zależności od metodologii badań. – Główne sekcje artykułu naukowego – badanie pierwotne (oryginalne).	
Wykład 3.	Przegląd systematyczny i metaanaliza. (3 godz.) – Przegląd systematyczny. Etapy przygotowania. – Pojęcie metaanaliza. Sposoby wizualizacji wyników metaanalizy. – Pojęcia związane z interpretacją wyników metaanalizy.	C.W11. K2. K3.
Wykład 4.	Wytyczne kliniczne w zakresie praktyki pielęgniarstwa. (3 godz.) – Wytyczne kliniczne – etapy przygotowywania. Klasy zaleceń i stopnie wiarygodności danych. – Źródła wytycznych dla praktyki pielęgniarstwa. – Kryteria oceny jakości wytycznych. – Adaptacja wytycznych. – Wytyczne postępowania w różnych obszarach pielęgniarstwa. Analiza przykładowych wytycznych.	C.W11. C.W13. K2. K3.
Wykład 5.	Wykorzystanie wyników badań (evidence). (3 godz.) – Wybór zasobów. Ocena wiarygodności danych naukowych. Listy kontrolne. – Etapy dochodzenia do praktyki pielęgniarstwa opartej na wynikach badań. – Wybrane modele zmiany praktyki pielęgniarstwa w oparciu o dane naukowe. – Podstawowe kompetencje EBP dla pielęgniarek ogólnych i zaawansowanej praktyki.	C.W11. C.W12. K2. K3.
Seminarium 1.	Pielęgniarstwo oparte na dowodach naukowych w praktyce pielęgniarstwa. Jak jest? (3 godz.) – Wykorzystanie danych naukowych w praktyce pielęgniarstwa. – Bariery i czynniki sukcesu wykorzystania danych naukowych w praktyce pielęgniarstwa. – Siedem kroków EBNP. Krytyczne myślenie i autorefleksja. Pierwszy krok EBNP. Sytuacje kliniczne.	C.W11. C.U9. C.U10. C.U12.
Seminarium 2.	Pytanie kliniczne w formacie PICOT. (3 godz.) – Formaty pytań klinicznych. – Formułowanie pytań klinicznych na podstawie opisu sytuacji klinicznych w formacie PICOT. – Identyfikacja słów kluczowych na podstawie pytania klinicznego w formacie PICOT. – Domeny kliniczne pytań.	C.W11. C.U10. K2. K3.
Seminarium 3.	Dane naukowe z badań. (3 godz.) – Hierarchia dowodów naukowych. – Wyszukiwanie dowodów naukowych zgodnie z piramidą 6S. – Ocena wiarygodności dowodów naukowych na przykładzie wyników badania z randomizacją i przeglądu systematycznego lub przeglądu systematycznego z metaanalizą.	C.W11. C.U10. C.U11. C.U12. K2. K3.
Seminarium 4.	Wytyczne kliniczne (2,5 godz.) – Ocena jakości wytycznych klinicznych z zakresu pielęgniarstwa zgodnie z kryteriami narzędzia AGREE II.	C.W11. C.W13. C.U9. C.U11. C.U12. C.U13. K2. K3.
Seminarium 5.	Rekomendacje (3,5 godz.) – Projektowanie przykładowych rekomendacji w zakresie opieki pielęgniarstwa zgodnie z zasadami EBNP.	C.W11. C.W13. C.U11.

		C.U12. C.U13. K2. K3.
--	--	--------------------------------

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Kobos E, Kózka M, Bała M, Sienkiewicz Z. Praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych. Evidence-based nursing practice. PWZL, Warszawa 2025.
2. Płaszewski M. Evidence Based Practice. Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Warszawa 2022. Dostęp z: <https://pro-ebp.awf-bp.edu.pl/podrecznik-ebp/> (wersja on-line)
3. Gajewski P, Jaeschke R. Podstawy EBM. <https://www.mp.pl/interna> <https://www.mp.pl/>

Uzupełniająca

1. Mazurek-Melnyk B, Fineout-Overholt E. Evidence-Based Practice in Nursing and Healthcare. A guide to best practice. Wolters Kluwer 2019.
2. Gajewski P, Jaeschke R, Brożek J. Podstawy EBM czyli medycyny opartej na danych naukowych dla lekarzy i studentów. Medycyna Praktyczna, Kraków 2008.
3. Koperny M, Maciorowska K, Leśniak W, Bała MM. Proces opracowywania wytycznych klinicznych w Polsce. Przegląd Epidemiologiczny 2017;71(4): 647-659.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
C.W11. C.W12. C.W13. K2, K3.	<i>Kontrola pisemna.</i> Test wiedzy z materiału wykładowego 20 pytań. Platforma e-learning WUM. Termin uzgodniony ze studentami.	Ocena. Uzyskanie z testu zaliczeniowego co najmniej 11 pkt. Zal. 1. Kryteria zaliczenia. Test.
C.W11. C.U9. C.U10. C.U12. K2, K3.	<i>Kontrola ustna.</i> Wynik pracy w grupach.	Zaliczenie zadania. Kryteria: co najmniej 2 przykładowe sytuacje kliniczne wskazane przez grupę.
C.W11. C.U10. K2, K3.	<i>Kontrola pisemna.</i> Poprawność sformułowania pytania klinicznego w formacie PICOT w grupach wraz z określeniem domeny klinicznej oraz słów kluczowych do wyszukiwania w bazach danych.	Ocena. Uzyskanie co najmniej 13 punktów. Zal. 2. Kryteria zaliczenia. Formułowanie pytania w formacie PICOT.
C.W8. C.U7. K2, K3.	<i>Kontrola pisemna.</i> Ocena wiarygodności danych naukowych. Poprawność wykonania ćwiczenia w grupach.	Zaliczenie zadania. Kryteria: wskazanie co najmniej połowy kryteriów oceny wiarygodności danych naukowych z publikacji typu: badanie z randomizacją (RCTs), przegląd systematyczny lub przegląd systematyczny z metaanalizą.
C.W11. C.W13. C.U9. C.U11.	<i>Kontrola ustna.</i> Analiza jakości przykładowych wytycznych klinicznych w obszarze opieki pielęgniarskiej w grupach.	Zaliczenie zadania. Kryteria: ocena jakości wytycznych z odniesieniem się do wszystkich kryteriów zawartych w narzędziu oceny.

C.U12. C.U13. K2, K3.		
C.W11. C.W13. C.U11. C.U12. C.U13. K2, K3	<i>Kontrola pisemna.</i> Opracowanie przykładowych rekomendacji dla praktyki pielęgniarstwa opartych na EBNP w grupach.	Ocena. Uzyskanie co najmniej 10 punktów. Zał. 3. Kryteria zaliczenia. Opracowanie rekomendacji.
K2, K3.	<i>Obserwacja zachowań i działań.</i>	- Aktywność podczas zajęć. - Współpraca w grupie, aktywny udział w przygotowaniu prac grupowych. - Punktualność. - Obecność na wszystkich zajęciach.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Przedmiot praktyka pielęgniarstwa oparta na dowodach naukowych jest powiązany z przedmiotami: Statystyka medyczna, Badania naukowe w pielęgniarstwie, Informacja naukowa, Opieka i edukacja terapeutyczna w wybranych chorobach przewlekłych.

- Studentowi w przypadku braku zaliczenia przysługuje po jednej poprawie zaliczenia materiału z poszczególnych zajęć seminaryjnych.
- Wymagana jest obecność Studenta na wszystkich zajęciach seminaryjnych. Student nieobecny na zajęciach z przyczyn zdrowotnych (zaświadczenie lekarskie) – nieobecność usprawiedliwiona, uzgadnia formę zaliczenia nieobecności z prowadzącym zajęcia.
- Student może dwukrotnie przystąpić do zaliczenia testu z materiałów wykładowych (2 terminy). W przypadku dwukrotnego braku jego zaliczenia Student może odbyć zaliczenie przed komisją powołaną przez Dziekana.

Kontakt:

Zakład Rozwoju Pielęgniarstwa, Nauk Społecznych i Medycznych, Wydział Nauk o Zdrowiu, WUM
ul. Ciołka 21, pokój 212, II piętro
Sekretariat zakładu czynny codziennie w godz. 9.00-15.00.
tel. (0-22) 877-35-97, e-mail: zps@wum.edu.pl

Załącznik 1. Kryteria zaliczenia. Test platforma e-learning WUM.

Zaliczenie	Liczba punktów	
	10 pkt i mniej (≤50%)	11-20 pkt (>50%)
	niezaliczone	zaliczone

Skala ocen	Liczba punktów					
	10 pkt. i mniej (≤50%)	11-12 pkt (55-60%)	13-14 pkt (65-70%)	15-16 pkt (75-80%)	17-18 pkt (85-90%)	19-20 pkt (95-100%)
	ndst. 2,0	dst. 3,0	dość dobry 3,5	dobry 4,0	ponad dobry 4,5	bardzo dobry 5,0

Załącznik 2. Kryteria zaliczenia. Formułowanie pytania klinicznego w formacie PICOT.

Rodzaj kryterium	Liczba punktów				
	0 pkt	1 pkt	2 pkt	3 pkt	4 pkt

Opis sytuacji klinicznej	▪ brak	▪ -	▪ częściowy opis	▪ -	▪ wyczerpujący opis
Poprawność sformułowania pytania PICOT	▪ niepoprawnie sformułowane	▪ -	▪ częściowo poprawnie sformułowane	▪ -	▪ poprawnie sformułowane
Określenie domeny klinicznej	▪ brak lub niewłaściwe przyporządkowanie	▪ -	▪ właściwe przyporządkowanie	▪ -	▪ -
Elementy pytania PICOT	▪ brak lub nieoprawnie określone 4 elementy	▪ niepoprawnie określone 3 elementy	▪ nieoprawnie określone 2 elementy	▪ niepoprawnie określony 1 element	▪ wszystkie elementy poprawnie określone
Słowa kluczowe w języku polskim	▪ brak słów kluczowych lub niepoprawnie wskazane	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane w 1 elemencie	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane w 2 elementach	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane w 3 elementach	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane we wszystkich elementach
Słowa kluczowe w języku angielskim	▪ brak słów kluczowych lub niepoprawnie wskazane	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane w 1 elemencie	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane w 2 elementach	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane w 3 elementach	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane we wszystkich elementach
Ogólna liczba punktów: 22 pkt					
Zaliczenie	▪ zaliczone: 13 pkt i więcej (60%-100%) ▪ niezaliczone: 12 pkt i mniej (<60%)				
Skala ocen:	▪ bdb. = 22-20 pkt. (100-91%) ▪ db + = 19-18 pkt. (86-82%) ▪ db = 17-16 pkt. (77-73%) ▪ dst+ = 15-14 pkt (68-64%) ▪ dst. = 13 pkt (60%) ▪ ndst. = 12 pkt. i mniej (<60%)				

Załącznik 3. Kryteria zaliczenia. Opracowanie rekomendacji.

Rodzaj kryterium	Liczba punktów				
	0 pkt	1 pkt	2 pkt	3 pkt	4 pkt
Terminowość zaliczenia pracy	☐ nie	☐ -	☐ tak	☐ -	☐ -
Wskazanie stopnia wiarygodności danych z podaniem źródła wybranej klasyfikacji	☐ nie	☐ tak, tylko klasyfikacja	☐ tak, klasyfikacja i jej źródło	☐ -	☐ -
Liczba rekomendacji	☐ brak lub 1 rekomendacja	☐ 2 rekomendacje	☐ 3 rekomendacje	☐ 4 rekomendacje	☐ 5 rekomendacji lub więcej
Poprawność przypisania stopnia wiarygodności danych	☐ nie	☐ tak, w przypadku 1 rekomendacji	☐ tak, w przypadku 2 rekomendacji	☐ tak, w przypadku 3 rekomendacji	☐ tak, w przypadku 4-5 rekomendacji
Piśmiennictwo	☐ brak lub tylko do 1 rekomendacji	☐ piśmiennictwo do 2 rekomendacji	☐ piśmiennictwo do 3 rekomendacji	☐ piśmiennictwo do 4 rekomendacji	☐ piśmiennictwo do 5 rekomendacji
Ogólna liczba punktów: 16 pkt					
Zaliczenie	▪ zaliczone 10 pkt i więcej (62%-100%)				

	▪ niezaliczone: 9 pkt i mniej (<62%)
Skala ocen:	▪ bdb. = 16-15 pkt. (100-94%) ▪ db + = 14-13 pkt. (87-81%) ▪ db = 12 pkt. (75%) ▪ dst+ = 11 pkt (69%) ▪ dst. = 10 pkt (62%) ▪ ndst. = 9 pkt. i mniej (<62%)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich